

דף מידע בטיחותי – נפילת תלמיד בטיול בנחל קטלב (16-21)

פרטי האירוע:

- מקום האירוע:** נחל קטלב – טיול שכבתי
- אופי האירוע:** נפילה מגובה לנחל
- תוצאות האירוע:** באירוע נפצע תלמיד

תקציר האירוע

- בחדש יוני 2021 יצא טיול שכבתי שהתחיל במסלול בנחל קטלב. אחראי הטיול הוחלף יומיים לפני הטיול והטיול יצא עם מחסור במדריכים ותיק טיול לוקה בחסר.
- למסלול יצאו 270 תלמידים בליווי 2 מדריכי טיולים, חובש אחד ו-2 מע"רים (חוסר במע"ר). חלק מהמסלול בנחל צר, ודורש הליכה בטור, אחד מאחורי השני. לפי עדות הצוות והתלמידים האחרים בטיול, במהלך הקטע הצר במסלול אחד התלמידים ניסה לעקוף תלמיד אחר, התלמיד שניסה לעקוף מעד לתוך הנחל לעומק של 4 עד 5 מטרים. התלמיד נחבל ודיווח על טשטוש בראיה. לאחר שטופל פונה בפינוי מוסק לבית החולים הדסה עין כרם. לאחר פינוי התלמיד הופסק הטיול בהוראת משרד החינוך והתלמידים חזרו לבית הספר.

מסקנות

- סיבת נפילת התלמיד:** נפילתו של התלמיד נגרמה ככל הנראה מהניסיון שלו לעקוף תלמיד אחר בקטע צר של המסלול.
- ליקויים בהכנת לטיול:** בתיק הטיול חסרו מסמכים רבים מה שגרם לכך שמארגני הטיול פספסו דגשים חשובים שהתייחסות אליהם הייתה יכולה לצמצם את התקלות ואלי למנוע את התאונה.
- תדריך בטיחות:** לא ניתן תדריך ספציפי לפני עלייה למצוק המזהיר מפני דחיפות/עקיפות הליכה בטור והצבת מלווים בנקודות תורפה.
- כמות מדריכים ומע"רים שאינה תואמת את דרישת חוזר מנכ"ל:** בטיול היו 270 תלמידים. בטיול בסדר גודל כזה נדרשים חובש, 3 מע"רים ומדריך טיול לכל 40 תלמידים, כלומר 7 מדריכים. בפועל היה חסר מע"ר אחד ו-5 מדריכים. ניתן לשער שאם צוות המדריכים היה כנדרש, אפשר היה אולי למנוע מתלמידים להסתכן ולנסות לעקוף.
- חוסר הקפדה על נהלי חוזר מנכ"ל טיולים ופעילות חוץ בית ספרית - בטיחות בטיול:** רבים מהמורים והתלמידים טיילו עם נעליים שאינן מתאימות למסלול.

לקחים ותובנות

הכנת טיול מחייבת לפעול על פי נהלי חוזר מנכ"ל בין השאר בנושאים הבאים:

- הגדרת "אחראי טיול" עם כתב מינוי ממנהל בית ספר.
- תדריך וחניכה ל"אחראי טיול" וליווי ההכנות על ידי "רכז הטיולים הבית ספרי".
- "אישור תכנית הטיול" על ידי מנהלת בית הספר.
- הגדרת צוות מורים מלווים, מדריכי טיול מקצועיים, מע"רים וחובשים בהתאם לדרישות המשרד (מהלשכה לתיאום טיולים).
- הכנת תיק טיול בהתאם לדרישות בחוזר מנכ"ל.